

KOMISIJAS REGULA (ES) 2018/498**(2018. gada 22. marts),****ar kuru attiecībā uz 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008 ⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.
- (2) Starptautisko grāmatvedības standartu padome (IASB) 2017. gada 12. oktobrī publicēja 9. starptautiskā finanšu pārskatu standarta (SFPS) "Finanšu instrumenti" grozījumus *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju*. Minētie grozījumi ir paredzēti, lai precizētu konkrētu priekšlaicīgi atmaksājamu finanšu aktīvu klasifikāciju, piemērojot 9. SFPS.
- (3) Pēc apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupu Komisija secina, ka 9. SFPS grozījumi atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem ieviešanas kritērijiem.
- (4) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1126/2008.
- (5) IASB ir noteikusi, ka grozījumu spēkā stāšanās datums ir 2019. gada 1. janvāris, atļaujot agrāku piemērošanu.
- (6) Tā kā Komisijas Regula (ES) 2016/2067 ⁽³⁾ ir piemērojama finanšu periodiem, kas sākas vēlākais 2018. gada 1. janvārī vai pēc tā, 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) *Finanšu instrumenti* ar grozījumiem šīs regulas pielikumā uzņēmumiem būtu jāspēj piemērot no Regulas (ES) 2016/2067 piemērošanas dienas. Tādējādi uzņēmumiem būtu jāiespēj piemērot šīs regulas noteikumus finanšu periodiem, kuri sākas 2018. gada 1. janvārī vai pēc tā.
- (7) Tā kā Regula (ES) 2016/2067 stājas spēkā 2016. gada 12. decembrī, lai nodrošinātu konsekvensi, šai regulai būtu jāstājas spēkā pēc iespējas drīz.
- (8) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

*1. pants*Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumā 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) *Finanšu instrumenti* groza, kā norādīts šīs regulas pielikumā.⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.⁽²⁾ Komisijas 2008. gada 3. novembra Regula (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.).⁽³⁾ Komisijas 2016. gada 22. novembra Regula (ES) 2016/2067, ar kuru attiecībā uz 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (OV L 323, 29.11.2016., 1. lpp.).

2. pants

Ikviens uzņēmums piemēro 1. pantā minētos grozījumus vēlākais no dienas, kad sākas tā pirmais finanšu gads, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai pēc tā.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2018. gada 22. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

PIELIKUMS

Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju

(Grozījumi 9. SFPS)

Grozījumi 9. SFPS Finanšu instrumenti

Pievieno 7.1.7. punktu. Pievieno jaunu virsrakstu un 7.2.29.–7.2.34. punktu.

7. nodaļa. Spēkā stāšanās diena un pārejas noteikumi**7.1. SPĒKĀ STĀŠANĀS DIENA**

...

- 7.1.7. Ar 2017. gada oktobrī izdoto *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju* (Grozījumi 9. SFPS) pievienots 7.2.29.–7.2.34. un B4.1.12.A punkts un grozīts B4.1.11. punkta b) apakšpunkts un B4.1.12. punkta b) apakšpunkts. Uzņēmums šos grozījumus piemēro gada periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir atļauts piemērošanu sākt agrāk. Ja uzņēmums šos grozījumus piemēro agrākam periodam, tas atklāj šo faktu.

7.2. PĀREJAS NOTEIKUMI

...

Pārejas noteikumi attiecībā uz *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju*

- 7.2.29. Uzņēmums *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju* (Grozījumi 9. SFPS) retrospektīvi piemēro saskaņā ar 8. SGS, izņemot gadījumus, kas noteikti 7.2.30.–7.2.34. punktā.
- 7.2.30. Uzņēmums, kas šos grozījumus pirmoreiz piemēro tajā pašā laikā, kad tas pirmoreiz piemēro šo standartu, piemēro 7.2.1.–7.2.28. punktu, nevis 7.2.31.–7.2.34. punktu.
- 7.2.31. Uzņēmums, kas šos grozījumus pirmoreiz piemēro pēc tam, kad tas pirmoreiz piemērojis šo standartu, piemēro 7.2.32.–7.2.34. punktu. Uzņēmums piemēro arī pārējās šajā standartā noteiktās pārejas prasības, kas ir vajadzīgas šo grozījumu piemērošanai. Šajā nolūkā atsauces uz sākotnējās piemērošanas datumu uzskata par atsaucēm uz tā pārskata perioda sākumu, kurā uzņēmums pirmoreiz piemēro šos grozījumus (šo grozījumu sākotnējās piemērošanas datums).
- 7.2.32. Attiecībā uz finanšu aktīva vai finanšu saistību noteikšanu par tādām, kuras novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, uzņēmums:
- a) atceļ finanšu aktīva iepriekšējo noteikšanu par tādu, kuru novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja šī noteikšana iepriekš bija veikta saskaņā ar 4.1.5. punktā paredzēto nosacījumu, bet šo grozījumu piemērošanas rezultātā minētais nosacījums vairs nav izpildīts;
 - b) var noteikt finanšu aktīvu par tādu, kuru novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja šī noteikšana iepriekš nebūtu atbildusi 4.1.5. punktā paredzētajam nosacījumam, bet šo grozījumu piemērošanas rezultātā minētais nosacījums tagad ir izpildīts;
 - c) atceļ finanšu saistību iepriekšējo noteikšanu par tādām, kuras novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja šī noteikšana iepriekš bija veikta saskaņā ar 4.2.2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, bet šo grozījumu piemērošanas rezultātā minētais nosacījums vairs nav izpildīts; un
 - d) var noteikt finanšu saistības par tādām, kuras novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja šī noteikšana iepriekš nebūtu atbildusi 4.2.2. punkta a) apakšpunktā paredzētajam nosacījumam, bet šo grozījumu piemērošanas rezultātā minētais nosacījums tagad ir izpildīts.

Šādu noteikšanu un atcelšanu veic, balstoties uz šo grozījumu sākotnējās piemērošanas datumā pastāvošajiem faktiem un apstākļiem. Attiecīgo klasifikāciju piemēro retrospektīvi.

- 7.2.33. Uzņēmumam nav atkāroti jāsniedz informācija par iepriekšējiem periodiem, lai atspoguļotu šo grozījumu piemērošanu. Uzņēmums drīkst atkārtoti sniegt informāciju par iepriekšējiem periodiem tikai un vienīgi tad, ja tas ir iespējams, neizmantojot zināšanas par iepriekš faktiski notikušo, un pārstrādātie finanšu pārskati atspoguļo visas šā standarta prasības. Ja uzņēmums atkārtoti nesniedz informāciju par iepriekšējiem periodiem, tas starpību starp iepriekšējo uzskaites vērtību un uzskaites vērtību šo grozījumu sākotnējās piemērošanas datumu ietverošā gada pārskata perioda sākumā atzīst šo grozījumu sākotnējās piemērošanas datumu ietverošā gada pārskata perioda sākuma nesadalītajā peļņā (vai attiecīgā gadījumā citā pašu kapitāla postenī).
- 7.2.34. Pārskata periodā, kas ietver šo grozījumu sākotnējās piemērošanas datumu, uzņēmums atklāj šādu informāciju par katru finanšu aktīvu un finanšu saistību kategoriju, kuru ietekmējuši šie grozījumi, sākotnējās piemērošanas datumā:
- a) iepriekšējā novērtēšanas kategorija un uzskaites vērtība, kas noteikta tieši pirms šo grozījumu piemērošanas;
 - b) jaunā novērtēšanas kategorija un uzskaites vērtība, kas noteikta pēc šo grozījumu piemērošanas;
 - c) to finanšu aktīvu un finanšu saistību uzskaites vērtība finanšu stāvokļa pārskatā, kas iepriekš bija noteikti par tādiem, kurus novērtē pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet kurus vairs nenosaka par tādiem; un
 - d) iemesli, kādēļ finanšu aktīvi vai finanšu saistības tiek noteikti par tādiem, kurus novērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, vai kādēļ šāda noteikšana tiek atcelta.

B papildinājumā groza B4.1.11. punkta b) apakšpunktu un B4.1.12. punkta b) apakšpunktu. Pievieno B4.1.12.A punktu. B4.1.10. punkts nav grozīts, bet ir ietverts uzskatāmības labad.

KLASIFICĒŠANA (4. NODAĻA)

Finanšu aktīvu klasificēšana (4.1. sadaļa)

...

Līgumiskās naudas plūsmas, kas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nenomaksāto pamatsummu

...

Līguma noteikumi, kas maina līgumisko naudas plūsmu grafiku vai summu

B4.1.10. Ja finanšu aktīvs ietver līguma noteikumu, kas varētu mainīt līgumisko naudas plūsmu grafiku vai summu (piemēram, ja aktīvu var priekšlaicīgi atmaksāt pirms termiņa vai tā termiņu var pagarināt), uzņēmumam ir jānosaka, vai līgumiskās naudas plūsmas, kas varētu rasties instrumenta darbības laikā minētā līgumiskā noteikuma dēļ, ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nenomaksāto pamatsummu. Lai to noteiktu, uzņēmumam ir jānovērtē līgumiskās naudas plūsmas, kas varētu rasties gan pirms izmaiņām līgumiskajās naudas plūsmās, gan pēc tām. Uzņēmumam vajadzības gadījumā ir jānovērtē visu iespējamo notikumu (t. i., izraisītājnotikumu) raksturs, kas mainītu līgumā paredzēto naudas plūsmu grafiku vai summu. Lai gan, novērtējot, vai līgumiskās naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi, iespējamā notikuma raksturs būtībā nav noteicošs faktors – tas var būt rādītājs. Piemēram, finanšu instrumentu, kura procentu likmi pārstata atbilstoši augstākai likmei, ja debitors nav veicis konkrētu maksājumu skaitu, salīdzināsim ar finanšu instrumentu, kura procentu likmi pārstata atbilstoši augstākai likmei, ja norādītais kapitāla vērtspapīru indekss sasniedz konkrētu līmeni. Visticamāk, pēdējā gadījumā līgumiskās naudas plūsmas instrumenta darbības laikā būs tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nenomaksāto pamatsummu, ņemot vērā attiecību starp kavētajiem maksājumiem un kredītriska pieaugumu. (Sk. arī B4.1.18. punktu).

B4.1.11. Turpmāk ir minēti tādu līgumisko noteikumu piemēri, no kuriem izriet līgumiskās naudas plūsmas, kas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nenomaksāto pamatsummu:

- a) mainīgā procentu likme, ko veido atlīdzība par naudas laukvērtību, kredītrisks, kas ir saistīts ar nenomaksāto pamatsummu konkrētā laikposmā (atlīdzību par kredītrisku var aplēst un noteikt tikai sākotnējās atzīšanas brīdī), un citi vienkārša aizdevuma riski un izmaksas, kā arī peļņas norma;

- b) līguma noteikums, kas ļauj emitentam (t. i., debitoram) veikt parāda instrumenta priekšlaicīgu atmaksu vai turētājam (t. i., kreditoram) atpārdot parāda instrumentu emitentam pirms termiņa beigām, ja priekšlaicīgas atmaksas summa, kas var ietvert pamatotu kompensāciju par līguma izbeigšanu pirms termiņa beigām, būtībā atbilst nesamaksātajai pamatsummai un procentiem par nesamaksāto pamatsummu; un
- c) līguma noteikums, kas ļauj emitentam vai turētājam pagarināt parāda instrumenta līguma termiņu (t. i., pagarināšanas iespēja), un pagarināšanas iespējas noteikumu rezultātā līgumiskās naudas plūsmas pagarināšanas periodā ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi par nenomaksāto pamatsummu, kas var ietvert pamatotu papildu kompensāciju par līguma pagarināšanu.

B4.1.12. Neraugoties uz B4.1.10. punktu, finanšu aktīvu, kas pretējā gadījumā atbilstu 4.1.2. punkta b) apakšpunkta un 4.1.2.A punkta b) apakšpunkta noteikumam, bet tam neatbilst tikai tāpēc, ka līgumā ir ietverts noteikums, kas ļauj (vai paredz) emitentam veikt parāda instrumenta priekšlaicīgu atmaksu vai ļauj (vai paredz) turētājam atpārdot parāda instrumentu emitentam pirms termiņa beigām, ir tiesības novērtēt amortizētajās izmaksās vai pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos (ja ir ievēroti 4.1.2. punkta a) apakšpunkta un 4.1.2.A punkta a) apakšpunkta noteikumi), ja:

- a) uzņēmums iegādājas vai iniciē finanšu aktīvu ar prēmiju vai diskontu attiecībā pret līgumā noteikto nominālvērtību;
- b) priekšlaicīgas atmaksas summa, kas var ietvert pamatotu kompensāciju par līguma izbeigšanu pirms termiņa beigām, būtībā atbilst līgumā noteiktajai nominālvērtībai un uzkrāto (bet nenomaksāto) līgumisko procentu summai; un
- c) ja uzņēmums sākotnēji atzīst finanšu aktīvu, priekšlaicīgas atmaksas elementa patiesā vērtība nav nozīmīga.

B4.1.12.A Piemērojot B4.1.11. punkta b) apakšpunktu un B4.1.12. punkta b) apakšpunktu, neatkarīgi no notikuma vai apstākļa, kas izraisa līguma izbeigšanu pirms termiņa beigām, puse drīkst maksāt **vai** saņemt pamatotu kompensāciju par minēto līguma izbeigšanu pirms termiņa beigām. Piemēram, puse drīkst maksāt vai saņemt pamatotu kompensāciju, ja tā izvēlas izbeigt līguma pirms termiņa beigām (vai citādi izraisa līguma izbeigšanu pirms termiņa beigām).
